

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suaui Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt IX. Catharini laus: & sententia de Iustificationis articulo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11642

abscederent, neque formidarent, * quandoquidem fausti nuntij de Cæsareis armis peruenerant. Atque in eam sententiam pluribus discessit Martiranus, Episcopus S. Marci: nec quisquam, nisi Caprulanus obstitit, cui statim sermo præcisus.

1546.
* Vide Dia-
rium, 13. Au-
gusti.

7 Non tamen ausi Legati Pontificem aperte cohortari ad rem tantæ contentions aggrediendam, * quam ipsi tacitis animis & optabant & comprobabant; sed tantummodò petiere, ut ipsos Tridento amoueret, suspectis aliis, nec suspectis Cæsari, nec inuisis: sic enim ex euentu ea quæ ipsi gesserant, purgatum iri: Non nisi per translationem consuli posse Concilio ne dissolueretur: comperit id esse Cæsarianis, & tamen culpam ab ipsis regei in Legatos, perinde quasi hi ad impediendum vires haberent, & ut haberent, quasi haud iniquum esset, in tanto discrimine deteriorem reddere conditionem Episcoporum, qui obsequentes conuenerant, quàm eorum qui contumaces restiterant.

* Literæ
11. Augusti.

8 Nec obseruare hîc præteream, quàm obnoxia mutationi sit gratia Principum, quàm casuum series admirabilis: Ceruini caput, hîc quasi signum, in quod Cæsar formidabilis iræ suæ tela intorquebat, paucos post annos eodem regnante Cæsare, suorum ope administratorum coronatum præfulsit.

C A P V T IX.

Catharini laus: & Sententia de Iustificacionis articulo.

1 **E**Xamen itaque propositi dogmatis profecuti sunt: cui tum Patres tum minores Theologi strenuè insudauerant. Inter hos singulariter commendatum comperio Catharinum. * Etenim sparso per generalem conuentum rumore, Episcopum quemdam in Athesi submersum, concordia voce conclamatum, illi Sedi Catharinum sufficiens; quod & vir tam eximius, & æquè inuisus hæreticis, ac Catholicis charus esset. Et quamquam rumor de alterius interitu ceu falsus euauerit, vox tamen Patrum de alterius dignitate veritatem obtinuit: nam Legati, qui viros de Concilio benemerentes Pontifici sæpius commendabant, communia tunc Patrum vota comprobationemque Paulo significarunt. Is verò paulò post * Minorem Episcopum Catharinum creauit, simulque ad Aliphonam Sedem Pighinum euegit, retento Romanæ Rotæ Duodecimuiratu.

* Literæ E-
gatorum ad
Sfortiam,
15. Augusti
1546.

* In Senatu:
22. Aug. vt
in Act. Cons-
istor.

2 Iam verò ut eruditius dicta in disputationibus de doctrina profecquamur; de quinto articulo ex illis sex, ad primum statum spectantibus,

1546. tibus, nimirum, Quinam actus primam iustitiæ acceptionem antecedant, qui comitentur, quive subsequantur, paucas memorie dignas sententias comperimus, præter eas quas in prioribus quatuor dictas memorauimus. Quod ad sextum attinet, testimonia complectentem, quibus dogma firmandum; à variis varia atque innumera producta sunt. Cùm igitur ad secundi simul tertique status trutinam deuentum esset, hoc est, Quinam sit status hominis iusti, quive peccatoris è iustitia delapsi, de tertio Eliseus Theodinus, Soranus Episcopus, laudauit ^a S. Thomæ sententiam, Peccatorem è peccato emergentem non semper quantum amiserat gratiæ, tantundem recuperare; sed pro maiori minorive pœnitentiæ suæ mensura modò minus adipisci, modò prorsus tantundem, modò etiam amplius.

^a In Congregatione, 19. Iulij.

Fusam & eruditam disputationem habuit Ioannes Fonseca, Sabinensis Antistes. Homini iusto, aiebat ille, opus plerumque non esse peculiari Dei ope ad obseruanda præcepta; sed eam generalem illi sufficere, quæ nulli iusto subtrahitur: solum reperiri quamdam peculiarem opem, ubi sit obuiam præcepti solito maior arduitas. Tum quadripartitam operum distinctionem posuit. Primò, Quatenus ea ex solo libero arbitrio procedunt; atque ita considerata, negauit ullam obtinere meriti rationem ad obtinendam salutem. Secundò, Quatenus à gratia præueniente gignantur, & iis sic acceptis, solam meriti congrui vim attribuit. Tertio modo eadem considerabat, prout à libero arbitrio simul & gratia sanctificante profecta; & hoc pacto affirmauit non solum congrui, sed condigni meriti rationem obtinere in quadam laxiore significatione: denique tantquam originem trahentia à S. Spiritu, qui habitat & operatur in nobis; & secundum hanc rationem ea esse merita propriè condigna, quæ ad gratiam augendam, quæ ad gloriam consequendam: siquidem his affixa præcedit Diuina promissio, à qua dignitatem accipiunt. Ad hæc comprobanda Pauli testimonia adduxit, ubi dicit:

^b In 2. ad Rom.
^c In 2. ad Timotheum cap. 4.
^d Cap. 5.
^e Cap. 5.
^f Cap. 25.

^b *Non auditores legis iusti sunt apud Deum, sed factores legis iustificabuntur*: & alibi: ^c *Reposita est corona mihi iustitiæ*: & Ioannis verba: ^d *Precedent qui bona fecerunt in resurrectionem vite*: & dicta Matthæi: ^e *Nisi abundauerit iustitia uestra plusquam Scribarum & Phariseorum*: & alibi, ubi Christus Iudex causam afferens, cur electos ad calum aduocet, ipsis ait: ^f *Esuriui, & dedistis mihi manducare*, &c. Protulit etiam Symbolum S. Athanasij: *Et qui bona egerunt, ibunt in vitam æternam*: & secundum Concilium Arausicanum: ^g *Debetur merces de bonis operibus*: ac demum Parisiensis Academiæ censuram in Erasmi

interpretationem, quâ illa Matthæi verba interpretatur: ^a *Si vis ad vitam ingredi, serua mandata.* 1546.
a Cap. 19.

4 Adiecit, cum ad primam, tum ad secundam iustitiæ susceptionem exigi Fidem, sed non eandem. Priori quidem susceptioni actu Fidei opus esse, quia sine actu non infunditur habitus, & sine habitu Fidei numquam homo iustus euadit: posteriorem, actu Fidei non indigere, cum insit eius habitus, quippe qui à peccatore non deperditur. Quod, vt opinor, ille censuit de actu explicito neruosoque, quem interdum quidem, sed non semper exercere iubemur; & qui præcipue requiritur vt ad Fidem conuertamur, eiusque habitum impetremus. In reliquum inficiari non poterat, aliquam Fidei exercitationem necessariam nobis esse, vt secundo modo iustitiam consequamur.

5 Hoc ipsum confirmauit Iacobellus, Bellocastrensis Episcopus: monuit enim, per eisdem gradus ad primam atque ad secundam Iustificationem ascendendi, eosque cum S. Thoma connumerari: nimirum per actum Fidei, liberum arbitrium excitantis; inde per timorem seruilem, per spem, per timorem filio conuenientem, per pœnitentiam, & per Sacramentum seu re seu voto susceptum. Bellunenſis Concilij auctoritati subiecit id quod aliâ vice dixerat de Fidei efficacia, explicauitque dictum, non de Fide mortua & informi, sed de viua, & quam Charitas informaret.

Isidorus Clarius à Brixia, Cassinensis Abbas, notauit, ^b in sacris Literis iustitiam tribui Fidei, & salutem operibus, ex dicto S. Pauli ad Romanos: ^c *Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem.* Fides namque iustitiæ causa est; honesta opera cum iustitia patrata, sunt causa salutis. Et quantum licet mihi coniciere ex longa dissertatione ibi à Seripando recitata, ^d multum pariter Fidei tribuente, non eam Fidem hi Patres intellexere, quæ satis est Christiano nomini profitendo, sed viuendam Fidem de Christi redemptione; ex qua Fide confestim exurgeret fiducia, quæ spes est, ex ea Pfalta sententia: *Ecce Deus Saluator meus, fiducialiter agam, & non timebo:* & Apostoli dicto: *In quo habemus fiduciam & accessum in confidentia per Fidem eius.* Et dicebat ille, scriptum esse ab Apostolo, hanc viam fiduciam, seu spem, non confundere: etenim quemadmodum à sulphure ignis emicat, ita per eam, in nobis charitatem extemplo succendi, quæ præceptorum obseruationem ac salutem secum trahit. Hoc pacto Seripandus philosophatus. Existimem itaque, eos putasse aliquem gradum, & aliquam excellentiam Fidei, esse meritum causamque numquam fallentem totius Iustificationis.

b In Coetu generali, 22. Iulij.
c Cap. 10.

d In Coetu, 13. Iulij.

Pars I.

B b b b b

Ioan-

1546.

Ioannes Caluus, Minorum Obseruantium summus Præfles, distinctionem à Mulso propositam secutus, affirmauit; Antequam gratia infunderetur, peccatum remitti iuxta ac Scripandus etiam opinabatur; quod confirmauit Canone incipiente: *Non potest. tit. de penit. distinct. primâ, vbi dicitur: Non potest quis gratiam doni celestis accipere, nisi prius purgatus fuerit ab omni sordē peccati per pœnitentiæ confessionem, aut per donum Baptismi salutaris*; quæcumque sit illius testimonij auctoritas. Post remissionem peccati, aiebat Caluus infundi gratiam, ac tandem hominem renouari: haud tamen intellectâ temporis antecessione, sed causæ ac rationis.

In conuentu diei 24. exemplum Canonum, quod viri ad id destinati confecerant, relatum. Cuncti, præter quinque, habens nomen gratiæ concesserunt. Cuncti consensere, eam esse rem nobis intrinsicè inhaerentem, non meram S. Spiritus nobis extrinsecus assistentis præsentiam, nec meram Christi iustitiam tantummodo nobis imputatam; eam verò aut charitatem esse, aut non seorsum à charitate, pro variis Scholasticorum sententiis. Vnde satis constat, nullum posse argumentum deduci à Concilij auctoritate, quòd hanc vel illam partem confirmet sic, vt nonnulli arbitrantur. Vbi affirmabatur, tentationes absque gratia superari non posse, plures addendum putarunt, *omnes tentationes*, ne statueretur, nulli tentationi vincendæ satis esse naturam. Omnes pariter conuenere, posse liberum arbitrium consentire, dissentire, ac Diuinæ vocatiōis resistere.

Vbi damnabatur, quicumque affirmaret, Iustificatum certæ Fidei firmitate credere suam præsentem iustificationem, censuerunt vniuersalem particulam adiciendam, hoc est, *omnes iustificatos ita credere, vt Lutherani docebant*. Id enim si quis pro quibusdam peculiaribus rerum conditionibus affirmare vellet, ad eas audiendas rationes locum dari. Hanc postmodum opinionem propugnauit sui Scoti fautor Bonauentura Pius, supremus Franciscanorum Calceatorum Moderator: arguens, si aliter esset, vim quoque Sacramentorum incertam fore. At contra Paccus adduxit postremum Canonem *tit. de purgat. Canonic.* vbi Innocentius III. Romanus Pontifex scribit: *Si Vescotionis Archiepiscopus vellet iureiurando affirmare patrata à se delicta per pœnitentiā sibi fuisse remissa, huiusmodi iusiurandum valdè temerarium fore, dicente Iobo: Etiam si simplex fuero, hoc ipsum ignorabit anima mea.*

In postera congregatione concorditer censuere, damnandam esse certam de qua diximus fidem habitæ gratiæ; quam gratiam Lutherani

* In Cœtu generali, 13. Augusti.

* Cap. 9.

therani cum Fide Christiana indissolubili nexu coniunctam affirmabant. De reliquo volebant aliqui, hanc Fidei firmitatem haberi posse in aliqua peculiari rerum conditione, & hanc esse Scoti sententiam. Alij, quæcumque foret conditio, eam negabant, præterquam ubi peculiari Dei reuelantis verbo inderetur. Præcipue verò Leccauela Naxiensis Archiepiscopus id fusè confirmauit, confutatâ prius potissimâ aduersariorum ratione. Esse quidem nos certos de Sacramentorum efficacia, sed incertos de conditionibus excipientis: adduxitque postea pro se varia sacrarum Literarum testimonia: dici ab Apostolo, *Nihil sibi conscium esse; verumtamen non in hoc iustificatum esse*: legi in Proverbiis: ** Quis potest dicere: Mundum est cor meum, purus sum ab omni peccato: & in Psalmis: Delicta quis intelligit?*

1546.

* Cap. 10.

* Monumenta Scripandi, & Diarium Massarelli.

* Vide Epistolam Legatorum ad Sfortiam, 18. Augusti.

10 Vniuersa Decreti forma plerisque displicebat, & quia obscura, & quia rationibus nimis referta, & alias etiam ob causas: vnde reudendam putauere. Et quidem comperio, datum fuisse Decreti reformandi negotium præcipue Scripando, tamen postea multis in locis eo inuito fuerit immutatum. Quod ad rem ipsam spectabat, primaria opinionum controuersia vertebatur in eo; An damnanda esset ea tantum fidei firmitudo de accepta gratia, quam singulis fidelibus Lutherani tribuebant; an enucleatius perscrutandum, posset necne ea vlli concedi; postea verò conficiendum Decretum. Priorem in partem inclinabant Legati, & festinationis cupidi, & intenti ne vlli ex Catholicis opinionibus officeretur. Partem oppositam Paceus fulciebat, affirmans, esse dogma non contemnendi ponderis aduersus insurgentes errores. Et cum in eo Hispanienses ac Neapolitani Paceo fauerent, creditum est, huiusmodi arte illum studuisse decisiones dogmatum protrahere, quò plus temporis suppeteret Casari ad ineundam concordiam cum Lutheranis, nondum damnationis ictu exulceratis. Sed prior sententia suffragiorum numero vicit. Nihilominus dixerunt Legati, conaturos se, vt vtrique partium fieret satis, iussis Theologis operam studiumque vt par erat impendere quæstioni quæsitisque vocibus, quæ in hoc plenè damnarent quemcumque hæreticorum errorem, nullumque è Scriptoribus Catholicis læderent. Cum egregia sit eorum, qui præfunt Cæteribus, prudentia, non solum Decreta conficere ex amplioris partis voluntate, sed eo verborum tenore, cui cunctorum voluntas annuat: omnis quippe inter partes repugnantia, corruptionis origo est.